

IMPERIALIZEM SE PRIPRAVLJA NA NOVO KLANJE

ITALIJA IŠČE IZHODA Z INVAZIJO ABESINIJE

ZED. DRŽAVE ODPOKLICALE SVOJE DRŽAVLJANE IZ ABESINIJE

Nacionalistični fašizem dviga glavo. — Nezaupljivost diktatorskih režimov.

DIKTATORSKI fašizem, ki je kmalu po svetovni vojni v Evropi začel dvigati svojo glavo in ki se vzdržuje na površju s sejanjem nacionalističnega sovraštva, je končno privozil svoj diktatorski voz z ambicijami podjarmljenja in invazije šibkejših do točke, da se zažene v krvavo klanje. Italijanski fašizem, oče ostalih evropskih fašističnih režimov, se je zaklel, da naskoči in podjarmi šibkejšo Abesinijo v Afriki. V ta namen že dolgo pripravlja tla vojnimi strasem ter goji strastnacionalizem med italijanskim ljudstvom.

Fašizem je nespravljen; nacionalno sovraštvo je njegov glavni princip, s katerim nasiča brezpravne mase. Zadnja poročila govore, da v Italiji vre, da jih med ljudstvom silno nezadovoljstvo radi pošiljanja vojaštva v Eritrejo in Etiopijo ali Abesinijo, v afriške pustne, nevarne zdravje evropskim ljudem. Ze mnogo vojakov je podleglo, medtem ko ladje stalno prevažajo bolne vojake v domovino.

Kljub vsemu temu se je diktator Mussolini zaklel, da napade Abesinijo v jeseni, čim bo vse pripravljeno in vremenske razmere ugodnejše. Italijanski fašistični imperializem se ne da odvrniti od svojih ambicij; on si hoče novih kolonij, novega ozemlja, da zaduži nejedvolojno ljudstvo na domačih tleh.

V tem tiči resna vojna nevernost. Diktatorski režimi so skrajno nezaupljivi med seboj, ker vsi slonijo na strastnem nacionalizmu — na sovraštvo do narodov. Imperialistični diplomatični sicer govore o miru in stalno paktirajo med seboj, a prav tako hčero tuji pakte zavrejo. Govore o spravljivosti in medsebojnem pobotanju, v resnicu pa ne delajo za mir. Najboljši dokaz temu je neprestano oboroževanje, ki povzroča nezaupanje. Vse se mrzlično pripravlja, navidez pa pojeto o miru.

Stalno oboroževanje in stal-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

NACIJSKA PROPAGANDA NE NASITI LAČNIH

Iz raznih industrijskih sredis v Nemčiji, in še posebno iz Posaarja, prihajajo razburjive vesti o stavkah in uporah proti nacijskemu režimu. Situacija v Posaarju je postala tako resna, da je vlada poslala armado brezposelnih s posaarskega ozemlja v vzhodno Prusijo. Znano je, da se je Posaarje prošlo zimo radi intenzivne nacijske propagande potom plebiscita izreklo za pridružitev k Nemčiji. Zadnje mesece je nastalo silno brezidelje. Nacijska vlada se je sedaj odločila, da pošte brezposelne v manj obljudene kraje Nemčije.

Medtem pa Hitler še naprej "nasicuje" nemško ljudstvo s svojo nacijsko propagando. Odredil je, da se popišejo vsi predniki "čistokrvnih" Nemcev. V ta namen bodo oblasti izdelale nekakšno "rodbinsko drevo". Vsaka oseba v Nemčiji, ki šteje 66 milijonov prebivalstva, mora popisati po štiri pradele na očetovi in materini strani itd. Na ta način bodo naciji pestili nemško prebivalstvo. Vsi zadnji podatki o "čisto-

Reakcija proti delavski zakonodaji

MILIČNIKI PROTI LESNIM DELAVCEM

V Tacomi, Wash., je pred par tedni bila v teku stavka lesnih delavcev, ki so zahtevali boljše delovne pogoje in poštenje mezd. Lesni magnat, lastnik obsežnih gozdov in številnih žag, so se takoj obrnil na državne oblasti, ki so jih kot poslušna deklaracijo ustreljene ter poslate oddelki narodne milice in državnih pobožnikov, ki so z brutalno silo navalili nad mirne stavkarje. Miličniki so metali v stavkarje bombe-solzavice, da so jih tako razpršili in naredili pot stavkolomcem. — Kadarkod odelci spoznali, da lahko dober oblast v svojo pest z glasovnico, takrat bodo državni aparati delovali za njihovo zaščito; stavke, če bodo potrebne, se bodo vrile mirnim potom, zato bodo skrbeli delavski zastopniki, kateri bodo postavili delavci sami.

Imperialistične ambicije so lastnost vseh fašističnih režimov. Italijanski fašizem sili na vzhod in v Afriko, nemški fašizmu dišijo izgubljene kolonije in pokrajine na vzhodu, vse ostale šibkejši fašistični režimi pa sledijo močnejšim, da se v podpiranju prvih okoristijo tudi oni in raztegnejo svoje meje na račun premaganj.

Velika Britanija, mati velikega imperija, si na vse načine prizadeva, da odvrne Italijo od napada na Abesinijo. Ponudila ji je že to in ono, ne svojega ozemlja, temveč kos zemlje v Afriki, če Italija popusti. Priprava se tudi Liga narodov, ki pa se je že v prejšnjih sličnih sporih izkazala popolnoma impotentno. — V svrhu sprave je Anglija poslala v Rim svojega predstavnika Edena, ki pa ni opravil nič. Mesto tega se je Italija pričela še z večjo mrzljino naglico pripravljati na oborožen napad Abesinije. Anglija bi rada rešila čast Lig narodov in noče odprtega razkola ter vojne med državami, ki so članice Lige. Diktator Mussolini je

Na zapadu, — v državah Washington, Oregon in Kalifornija, — je točasno na stavki nad 40,000 šumskih in drugih lesnih delavcev. Zastavkali so že pred več tedni. V vseh teh treh državah so govorjeni, hitro ustregli lesnim magnatom s tem, da so nad stavkarje nagnali državne miličnike. Glavni boji se vrše v mestu Tacoma, Wash., v Eureki, Calif., in v raznih lesnih centrih v Oregonu. Miličniki so pred par dnevi v Tacomi brutalno napadli pet tisoč stavkarjev. Razgnali so jih z bombami, ki povzročajo solzenje. Pokale so plinske bombe. Ker to ni ustrašilo hrabrih stavkarjev, so miličniki napadli tudi na ostala obmorska mesta.

V mestu Fort Wayne, Ind., je šlo na stavko nad 1100 nogavčarjev delavcev in delavcev, ki so uposleni pri Wayne Knit Hosiery družbi. Stavkarji se drže trdno. Na stavko so šli raditev, ker je družba po padcu NRA hotela potisniti svoje delavce nazaj v čase, ki so bili v veljavni pred pojmom NRA.

Ta družba ni nikdar priznala delavcem unije, dovolila jim je le tovarniški odbor. S padcem NRA je pa hotela opraviti tudi ta odbor in seveda tudi stavkarji in pomoljski delavci.

V Eureki je policija navalila na stavkovne straže in ubila enege stavkarja ter ranila več drugih. Kmalu je bila poklicana milica, ki skuša z brutalno silo razbiti stavko. V stavkovna središča so poslušni kapitalistični hlapi, ki sedijo na odgovornih javnih mestih, poslali večje oddelke vojaštva.

Oboroženi sili proti stavkarjem se je tudi pridružila kompanijska unija, ki se naziva za "lojalno ligo lesnih delavcev", ki je v resnicu skebska garde in

(Nadaljevanje na 5. strani.)

MEHIKA BO AMNESTIRALA POLITIČNE BEGUNCE

Nova mehiška vlada pod vodstvom predsednika Cardenas se je odločila, da bo v kratkem podelila amnestijo vsem političnim beguncem, da se bodo spet lahko vrnili domov. To je edini "radikalni" korak nove vlade, za katerega se je odločila Cardenasa vladava. Napovedanih revizij o smernicah mehiške vlade torej ne bo.

Predsednik Cardenas se je baje le zavzel, da se izvaja nje-

Težave priseljencev v Franciji

V Franciji se je po vojni priselilo tisoče poljskih, čeških in jugoslovanskih delavcev. Vsled velikega števila brezposelnih pa se Francija prošli dve leti trudi priseljene delavce spraviti iz dežele. Družbe jih siloma odseljavajo in najemajo na njih mesta francoske delavce, v kolikor jih rabijo. Proti temu stanju so dne 18. junija vpravili priseljeni delavci poljske narodnosti pred poljskim konzulatom v Parizu in v Lille velike demonstracije, ki so se razvile v izgrede. Trideset oseb je bilo ranjenih v spopadih. Demonstranti so od konzulov zahtevali, da naj pri francoski vladi izposluje preklic prisilnega izgonu Poljakov in obenem, da se jim vrne njih službe.

Gibanje za dodatek napreduje

Gibanje za Hillquitov amendment k zvezni ustavi vidno napreduje. Zadevne konference so bile dosedaj sklicane že več državah in mestih. Za amendment delujejo delavske, farmske in podporne organizacije širok dežele.

Z bojne fronte organiziranega delavstva v Zedinjenih državah

Na zahodu, — v državah Washington, Oregon in Kalifornija, — je točasno na stavki nad 40,000 šumskih in drugih lesnih delavcev. Zastavkali so že pred več tedni. V vseh teh treh državah so govorjeni, hitro ustregli lesnim magnatom s tem, da so nad stavkarje nagnali državne miličnike. Glavno

zahranje. Glavno sporno točko vori unijska kontrola nad delom. Poleg tega ima unija močan stavkovni fond.

V San Franciscu, Calif., je pred tednom zastavkalo več sto mornarjev in pomoljskih delavcev. Isto se je zgodilo v par drugih pristaniščnih mestih. Pristaniščni delavci so zahtevali povišanje mezd in skrajšanje delovnika. Ker jim je bilo odklonjeno, so delo odložili. Pričakuje se, da se stavka razširi tudi na ostala obmorska mesta.

Na 15. juliju poteče leto dni, ko sta bila v San Franciscu ubitih dva pomorščaka v bojih s policijo in milico, katera je na njihova mornača odbor. S padcem NRA je pa hotela opraviti tudi ta odbor in seveda tudi stavkarji in pomoljski delavci.

V Galeni, Kans., so bili na 3. juliju trije rudarji obojeni v zapor. Sodil jih je tribuna državne milice, ki jih je obtožil "hujskanja na izgred". Zahvalna preiskava v zvezi s spopadi med stavkarji in kompanijskimi pobožnikami se bo nadaljevala.

V Camdenu, N. J., je stavka arzenalskih delavcev še vedno v teku. Sledila je odpovedi dela 250 unijskih delavcev. Novi industrijski uniji se je posrečilo, da je pridobila za stavko vse svoje delavce, ki jih je ovrednotila. (Nadaljevanje na 5. strani.)

ko za reakcionarno in to je bil glavni vzrok razkola.

Medtem pa ameriški katoliški fanatiki še vedno pritiskajo na predsednika Roosevelt, naj bo dobro voljo intervenira pri mehiški vladi in izposluje, da bo katoliška cerkev še nadalje držala mehiško ljudstvo v tem. Zahtevajo tudi oboroženo intervencijo proti Mehiki. Njihovi apeli so dosedaj zadeli na globu ušesa.

ZAHTEVAJO DA SE PROGLASI WAGNERJEV ZAKON "NEUSTAVNIM"

Zadevo bodo tirali pred vrhovno sodiščem z nado, da jo zadene ista usoda kot NRA.

KAKOR hitro je predsednik Roosevelt pred par dnevi podpisal Wagnerjev delavski zakon, ki je s tem aktom postal veljaven, so reakcionarji v kongresu in drugih vodilnih mestih takoj zavpili, da ga bodo dali "preizkusiti" federalnemu vrhovnemu sodišču, ki je pred dobrim mesecem uveljalo zakon obnove ali NRA.

Organizirano delavstvo se je že zadnji dve leti borilo pred kongresom, da sprejme sličen zakon, ki sicer delavstvu ne nudi veliko in je daleč od resnične delavske zakonodaje. Razni uniji krogovi pozdravljajo Wagnerjev zakon kot delavsko "magno kartu", prav tako pa so se proti zakonu zakleli vsi izkorisčevalci, ker se boje, da bo s tem zakonom delavstvo pridobilo vsaj deleč svojih pravic.

V jedru Wagnerjev zakon garantira delavcem pravico do organiziranja po svoji volji in do kolektivnega pogajanja. Da je vsebuje nekoliko več svobodi za delavce; jamči jim več ko biva NRA v točki 7A zakona obnove. Zakon bazira na federalni moči za reguliranje meddržavne trgovine. Industrijski interesi so baje že podvzeli korake, da se zakon zanesi pred vrhovno sodiščem, ker upajo, da ga proglaši protustavnim.

V glavnem Wagnerjev delavski zakon garantira delavcem slednje:

- Pravico do svobodnega organiziranja brez vsakega vmešavanja od strani družb.
- Pravico do kolektivnega pogajanja in organiziranja in proti kompanijskemu financiranju unij, torej proti kompanijskim unijam.
- Pravico diskriminaciji napram delavcem radi unijske pravnosti in jamčenje pravice, da se delavec lahko pritoži proti kompaniji.
- Kolektivno pogajanje z delavskimi zastopniki postane zakonito.
- Pravico zapostavljanju in šikaniranju delavcev, ki se hčajo organizirati in pogajati kolektivno.

Zakon dalje jamči, da imajo delavci pravico posamezno ali skupno predložiti kompaniji svoje pritožbe in zahteve. Ako katera družba krši navedeni zakon, ima delavski odbor pravico uvesti preiskavo in zaslišati prizadete stranke. Če je družba spoznana krivim kršitev zakona, se jo kaznuje po predpisih.

S sprejetjem Wagnerjevega delavskega zakona, ki je prvi te vrste v zgodovini Amerike, bo predsednik imenoval splošni delavski odbor treh članov, kateri bo imel moč in pravico reševati zadevne spore med delavci in delodajalcem. V glavnem pa bo še v boleče zvezni delavski departement imel iste pravice ko se daje posredovanja in izravnjanja delavskih sporov.

Industrijski interesi so potom svojih zastopnikov izjavili, da je Wagnerjev delavski zakon "enostranski", ker daje delavcem "vso" pravico in "čuva" njihove interese, medtem ko ne daje delodajalcem "nikakršne" pravice do "enforisiranja pogodb", ki so jih sklenili z delavci. Predsednik Roosevelt, ki je podpisal zadevni zakon, je dejal, da "s tem bodo postali industrijski odnosi med delavci in delodajalcem mnogo boljši, kar je glavni namen tega zakona."

Socialistično delavstvo se zaveda, da ameriško delavstvo z Wagnerjevim zakonom ni mnogo pridobilo, vendar se pa tudi zaveda, da je boljše ko nič. Prvotni osnutek tega zakona je nudil delavcem mnogo boljše pogoje. Toda ta predloga je šla tako rekoč skozi razne mline in stiskalnice. Prešali in mrevarili so jo ter amendirali na vse mogoče načine, predno je uspelo, da je postala zakon v reducirani obliki.

V glavnem bo Wagnerjev zakon jamčil delavcem le tiste pravice, ki jim jih je jamčila bivša NRA. Kako dolgo ostane v veljavji, je odvisno od "devetih starčkov", ki sedijo v uradu višjega sodišča. Zato je potreben, da zavedno delavstvo pritisne na zvezni kongres, da se federalna ustava amandira v prilog delavstvu po načrtu, ki ga je pred leti izdelal pokojni socialistični voditelj Hillquit.

Reklama, ki jo bi "father" Coughlin ne mogel kupiti

Detroitski "father" Coughlin je hotel najeti za svoj shod v Chicagu stadio Soldier's Field, ki je javna posest. Odbor, ki ga upravlja, mu ga je odklonil z izgovorom, da takaj prostori služijo le zabavi, ne pa shodom za politične prepire.

Coughlin si je nato najel enega najplivnejših odvetnikov v Chicagu in vložil tožbo, da upravo stadio primora pristati v njegovo ponudbo.

Ako bi komisarji čikaških parkov, ki odločujejo tudi v gospodarstvu Soldier's Field, fathru sporočili, da mu je prostor na razpolago, bi bila o stvari priobčena le notica. Ker pa so mu ga odklonili, je bilo v čikaških listih o tem že na kolone pisano, in vsaka kolona je zastonjska reklama za Coughlina in njegov shod, kjerkoli se bo koncem konca vršil.

Fašizem in kapitalizem meni,

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROCINA V Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor Frank Zaitz.
Business Manager Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$8.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Petintridesetletnica "Spravedlnosti"

"Spravedlnost", glasilo češke socialistične sekcije, bo v nedeljo 14. julija praznovala v Plzenskem parku slavlje 35-letnice. Do pred nekaj leti je izhajala dnevno. Zdaj je tednik, kar v početku. Pred in do konca vojne je bila "Spravedlnost" poleg židovskega Forwarda, Arbeiterzeitunge v Chicagu, Volkszeitung v New Yorku in par finskih socialističnih dnevnikov najvplivnejše neangleško socialistično glasilo v ameriškem delavskem gibanju.

Po vojni se je ohranil na visoki stopnji vpliva finski dnevnik Raiavaaja, ki praznuje letos 30-letnico kakor Proletar, in posebno še Forward, list delavskega pokreta med židi. Večina češke socialistične federacije, ki je zaenzo kontrolirala dnevnik Spravedlnost in tiskarno, je šla po vojni h komunistom. Ko je komunistična stranka zahtevala, da se preprije tiskarna na njenome imenu, so Čehi odstopili in nato delovali samostojno pod imenom "českoslovaška marksistična federacija". Ti skoki so jim bili v pogubo. Ako bo bili ostali v socialistični stranki, namesto da so se prepustili vetrovom, bi bilo za delavsko gibanje med Čehi veliko bolje. Zdaj njihova socialistična sekcija komaj še stoji. Veliko so češki delavci v Ameriki izgubili s smrtno svojih dveh vodij, Antonia Novaka in Beraneka.

Današnja češka socialistična sekcija je v primeri z nekdanjo le malo skupinu, četudi je med ameriškimi Čehi tisoč takih, ki soglašajo s programom socialistične stranke. Njih tednik "Spravedlnost" ni več vodilni češki list, toda v unijah čeških delavcev je še vedno najbolj vpliven. V poslednjih par letih si število naročnikov zopet dviga.

"Spravedlnost" ima pri ustanovitvi "Proletarca" precej zasluge, kajti obljubila ga je tiskati po najnižji mogoči ceni in mu dala na razpolago tudi sobo za urad. Mlademu slovenskemu socialističnemu gibanju v Chicagu so bili češki sodruzi vsikdar na razpolago s pevskimi zbori, z govorniki in s posnetki, ki so pomagali polniti dvorane, v katerih smo imeli svoje prireditve.

Ko je postalno naše gibanje jače, ni več potrebovalo nujne opore, toda oba lista in obe sekciji sta delovali prijateljsko vse skozi.

"Proletar" se pridružuje zaeno z JSZ vsem, ki ob tej prilikai izrekajo čestitke k 35-letnici borbenega glasila češkega delavstva z željo, da premaga vse znake stagnacije in postane zoper eden izmed vodilnih listov na polju ameriškega socialističnega tiska.

Stara, toda obrabljenja igra!

Brosura "Fašistične žrtve belega terorja v Jugoslaviji", ki je nedavno izšla v Chicagu v založbi hrvatskih komunistov, ne napada samo režim v Beogradu in njegov žandarski sistem, ampak tudi socialiste, češ, da so podporniki vlade in takoreči oni krivi vsega zla.

V času vojne so gotove reakcione struje pod kranko lažnega radikalizma metale krvivo na socialiste za vojno, dasi niso socialisti kontrolirali nobene države na svetu. Vsa moč vladanja je bila v pesteh kapitalizmu. Po vojni je ta propaganda začela valiti krvivo za krivčni mir spet na socialiste. Omenjena brošura igro nadaljuje s trditvami, ki so brez zgodbinske podlage.

Ako hočejo izdajatelji takih brošur dati svojemu delu značaj resnosti, morajo predvsem upoštevati pravilo, da ena laž postavlja resnemu čitatelju tudi vse ostalo delo v luč nevrjetnosti.

Nobena tajnost ni, da je jugoslovanski žandarski aparat z jetniki balkanskog brutalen. Ves trezno misleč svet obsoja barbarizem, pa naj se dogaja v katerikoli deželi. Toda marsikdo, ki vpije proti terorju, uganja svoj teror in pobija z njim svoje lastne argumente.

Organizacije, ki se bore v interesu svojih gibanj proti nasilju, si čestokrat napore pokvarijo, ker se ne drže resnice. Veliko kvara si delajo s pretiravanji dejstev in s slikami. Noben žandarski režim na svetu ne dovoljuje, da bi bodisi lojalni ali pa reprezentanti sovražnega tiska fotografirali zbitje žrtve terorja. A klub temu vidite v propagandističnih brošurah natančne fotografije mučenja, razbita trupla, grozodejstva, ki jih črke ne bi mogle opisati tako izbornno, kakor predstavljajo slike.

Take slike lahko in v neštetnih slučajih predstavljajo resnično snov, toda so snete teatrsko, na odru, in se namenjene za propagando med ljudstvom, ki sicer dvomi v marsikaj, ali ga je klub temu mogoče begati in zbegati.

Brosura "Fašistične žrtve" je z napodom na "social-fašiste" zgrešila svoj namen, kajti v boju proti provokacijam se poslužuje svojih provokacij proti tistim, ki so zoper teror pod kakovosten označbo.

Preveč učiteljev in nič učencev

Na svetu je danes več učiteljev kakor učencev. Vsakdo uči, kako bi se moralni zadržati socialisti v Nemčiji, Avstriji, Italiji in Španiji, kaj bi vse moralni storiti sovjetska Unija, kakšne bi morale biti ameriške strokovne organizacije, kaj naj se zgodi s "staro gardo" v New Yorku, kakšnih novih taktik se je treba poslužiti itd. — in vsled te izobilice učiteljev je na svetu več konfuzije ko kdaj prej. Ko se prično učiteljev učiti, pa bo svet spet napredoval.

Mussolini deli medalje materam, ki imajo po ducat in več otrok. Storil bi boljše, ako bi otrokom delil kruh.

ZIVA SLIKA POBOJNIŠKIH BRUTALNOSTI

Gornja slika je bila sneta v Minneapolisu, Minn., ko je v bojih stavkarjev s stavkokazi najeti pobožnik in stavkokaz s kolom pobil na tla stavkarja in ga na mestu ubil. Ta brutalni uboj, kakor mnogo drugih sličnih, se ni kaznovan. Oblasti so tudi v tem slučaju slično prikrale, ker so pod kontrolo kompanij, katere imajo vso pravico, delavci pa ne smejo zahtevati niti svojih najemtarnejsih pravic. Gornja slika je posnel Harry Pougue, minnesotski poročevalci in fotograf za International News Photos, ki je dobil prvo nagrado od Head-

liners kluba "kot najboljši ekemplar za točno nazorno fotografiranje." Casopisni magnati so tako držni, da še celo nagradijo slike, ki kažejo uboj stavkarja. S tem hčemo med delavstvo zanesiti strah, da se ne bo upalstavkati. Toda take slike dajo zavednim delavcem le pogum, da se v času potrebe oprimejo svojega edinega orožja, ki ga imajo v računu mirnega ter vtrajnega stavkanja, kadar vidijo, da druge poti ni in da imajo izglede na zmago.

IZ NAŠEGA GIBANJA

Willard, Wis. — Eden najboljših agitatorjev za Proletarca med našimi farmarji je Mike Krultz, ki je pogostoma zastopan v izkazih "Agitatorji na delu". Pred kratkim je pospal spet dve naročnjini.

Moon Run, Pa. — Na drugem mestu v tej številki je oglas slavlja 30-letnice Proletarca, ki ga prirejata 13. in 14. julija klub št. 175 in konferenčna organizacija JSZ za zapadno Pennsijo. Poleg drugih govornikov nastopi tudi strankin organizator Carl Pauli iz Pittsburgha. Zeleti je, da se tega slavlja udeleže rojaki iz vseh bližnjih in daljnih naselbin zahodne Pennsylvanije. Proletarčeva 30-letnica zasluži, da se jo dostojno proslavi.

Lloydell, Pa. — Fran Šuštaršič je obiskal nekaj naročnikov v svoji naselbini in na Onnalinu. Poslal je 4 naročnine.

Nokomis, Ill. — Antonia Rak je poslala vsoto za pet nadaljnih iztisov Majskega Glasnika, katera smo ji pred kratkim poslali.

Salem, Ohio. — John Križaj,

John Bavchar se je prvi oglasil z naročilom za knjige, od kar je bil priobčen cenik naše knjigarnice.

Cleveland, O. — Frank Barbič se je oglasil z eno celoletno (nova) naročino. 21. julija imata piknik klub št. 27 in njegov pevski odsek "Zarja" na Pintarjevi farmi.

So. Chicago, Ill. — Klub št. 224 JSZ vabi prijatelje in sodelovalce na svoj piknik, ki se bo vrnil v nedeljo 14. julija na običajnem pikniškem prostoru v Forest Preserve na 114. cesti.

Chicago, Ill. — Seja ekskutive in drugih odborov JSZ se bo vrnila v četrtek 11. julija.

Waukegan, Ill. — John Zavokšek poroča, da se bo vrnil 10. novembra v Waukeganu. Po zborovanju bo veselica z obširnim programom v proslavo 25 letnice JSZ. Poslal je \$25 za United Socialist Drive ter naročil 20 iztisov pravil JSZ.

Bridgeport, O. — Joseph Snay

poroča, da je bilo zborovanje konference za vzhodni Ohio in zap. W. Va. uspešno. Na delu so tudi za organiziranje klubu v Maynardu. Poslal je tudi \$10 v tiskovni fond Proletarca. Snay je bil zadnja leta eden najagilnejših agitatorjev za Proletarca. Poslednje čase, radi svojega dela, ne more posvetiti toliko časa agitaciji za list kot bi ga rad. Potrebno je, da postanejo naši sodruži po naselbinah, katere je običajno obiskoval on, bolj aktivni v agitaciji za Proletarca.

Chicago, Ill. — Savin moonlight piknik bo v soboto 3. avgusta na Keglovem vrtu. Pet naših agitatorjev je bilo zadnje čase na delu, ki so pridobili 42 naročnini. Na zadnji klubovi se je pristopili trije novi člani.

Bearcreek-Red Lodge, Mont. — Klub št. 35 JSZ bo imel svoj piknik 21. julija v Happy Brothers parku v Red Lodge. Glavni govornik bo s. James D. Graham, član strankine ekskutive iz Helene. To bo prvi piknik tega kluba in pričakuje se velika udeležba tudi iz drugih naselbin, kot Roundup, Klein itd.

Poboji v stavki

V stavki tekstilnih delavcev v Union, S. C., sta bila dne 19. junija dva ustreljena in mnogo ranjenih.

John Krebel.

Simon Kavčič:

POGLED SKOZI PROŠLOST

(Nadaljevanje.)

V prejšnjih člankih pod tem naslovom je bil nekajkrat omenjen Ivan Solar in priobčen je bilo tudi nekaj njegovih pislik, katera sem si slučajno ohranil.

Kdo pravzaprav je bil Ivan Solar? Obljubil sem, da ga v tem spisu našim čitateljem znamo predstavim. To sem deloma storil že večkrat prej.

Iz poglavja v prejšnji številki ste razvideli, da je bil aktiven socialist že več let pred ustanovitvijo Proletarca. Zelo za malo se mu je zdelo, ker sem mu jaz poslal v Seattle izvode prve številke Proletarca prej nego so ga obvestili o tem sodruži v Chicagu. Prejkone je bil tudi občutljiv, kakor vsak, ki ima čustva, pa si je mislil: "Mar nisem vrden, da bi me sodruži v Chicagu upošteli vsaj toliko, da bi mi poslali svoj list na ogled, z vabilom, da se naj nanj naročim, kakor go ga poslali stoterim drugim v vse kraje dežele?"

Ker pa sem mu ga poslal najprej jaz, potem ko sem ga sam prejel iz Chicaga, je bil užajan, in jaz zaenjam žnjim, kajti drugače ne bi bil pisal Petriču v Chicago in mu priložil Solarjevo pismo.

Ivan Solar je živel vsekozi proletarsko življenje. Naročal si je starokradske liste in bral ob enem tudi angleške, ker je jezik ter dežele kmalu obvladal. Cutil je z našim ljudstvom, kar malokdo, dasi se mu je z izselitvijo na zapad, posebno v Alasko, in nato v Washington. odtujil kar se naselbinski sti-
vci tipe, popolnom.

Naš Ivan Solar je bil torej pionir, ki zasluži, da v tem spisu se postavlja preden celo vrsta
protipredlog z večino sprejet. "Radniku" se ni darovalo nič; za to tudi nobenega predloga ni bilo niti nobenega govora o tem. V obrambni sklad Toma Mooneya se je darovala vsota še gorovim o njemu.

(Dalje prihodnjic.)

Potvarjanja v "Radniku" in resnica o prispevkih

Duluth, Minn. — V Proletarcu št. 1445 z dne 22. maja t. l. je bil priobčen izčerkpel iz "Radnika" z dne 14. maja t. l., nanašajoč se na denarne prispevke v sklepne minnesotske federacije SNPJ. Resnici na ljubo izjavljaju sledete:

Ni res, da je omenjena federacija prispevala "Iskri" vsoto \$15. Predlagano in podpirano je namreč bilo, da se daruje "Iskri" vsota pet dolarjev, takoj zatem pa je bil stavljen in podprt tudi protipredlog, da se daruje "Iskri" \$3 in Proletarcu tri dolarje. Ker se je predlagatelj petih dolarjev s protipredlogom strinjal, je bil

John Kobi, predsednik min. federacije SNPJ.

Ne vem zakaj nekateri člani tako radi poročajo neresci v javnosti: V Prosveti št. 105 z dne 29. maja je priobčen zadevni izvleček uradnega zapisnika naše federacije, ki je točen in pravilen! Neresnična poročila in potvarjanja v listih ustvarajo nesporazum, večkrat pa povzročajo tudi razburjenje v viharsne seje, kar je vselej v kvar splošnemu napredku in slogu!

Narodna vprašanja s tem, da bi odpravilo sistem, ki ubija in kopči bogastva za par sto parazitov na račun nezavednih proletarcev.

Ako si bi angleška torijska vlada resno prizadevala preprečiti italijansko - abesijski konflikt, bi to kaj lahko storila. Anglija ima namreč v svoji oblasti znani Sueški prekop, skozi katerega pošilja Italija svoje vojaštvo v Eritrejo in Abesijsijo. Ako se bi Anglija odločila, bi lahko takoj zabolicala Italiji pot v Afriko po moralni ostati doma, kjer ga gotovo čaka njegovo lastno zdravilo — ricinovo olje. Čim je diktator Mussolini slišal, da se nekaj takega od strani Anglije pripravlja, je brz zagrozil, da bo takoj razvedril otok Malta, ki je v angleških rokah. Ta grožnja je napetost se povečala in Anglija je zahtevala ojasnila, nakar so fašisti stvarku omiliti.

Tudi apel Abesijsije na Združene države, naj pomagajo preprečiti italijanski napad, nič izdal. Amerika je odgovorila, da zadeva spada Ligi narodov. Zadnja poročila govore, da so Združene države poklicale svoje državljane iz Abesijsije domov, istočasno pa je Mussolini zavplil, da ga ne bo nobena sila odvrnila nazaj.

ANDREAS LATZKO:

SEDEM DNI

ROMAN. — Poslovenil MILE KLOPČIČ.

(Nadaljevanje.)

Bojazni, da bi ga bili skoro pretepli, ni odustil Ludwiga Abtu niti po njegovi smrti, čeprav bil moral biti za vso kariero hvaležen ravno Abtu. Ne samo to, da je po Abtovem primeru prišel do čudovitega domisnika, oženiti se s starejšo kuharico, ki ima prihranek, tudi iskano žrtve je spoznal v Abtovi hiši ter jo z njegovim spoštovanjem do dobrega, marljivega "priatelja" — kar si je izmisil sam — tudi ujal na svoje lumanice. Ob strani moža, ki ga Ludwik Abt ceni, se je kesneje Schützovka nadejala tiste trdne sreče, ki je postala cilj njenega hrepenjanja po toliko letih življenja v tujih kuhinjah.

Siroto je zadelo še vse hujše razočaranje kakor njen priateljico. Komaj je z njenim denarjem kupil krmo ter se postavil na noge, se je razkrinkal gospod Schütz za hudega kapitalista, ki mu živ krst ni mogel dovolj garantirati za tisto pičlo plačo. Nobena natakarica, nobena pomivalka ni zdržala pri njem, le njegova poročena žena mu ni mogla odpovedati službe, morala je vdano vztrajati ob divjaku, neplačana dekla. Ko je mož še spal in preganjal svojega mačka od včeraj, se je utrujena, stara ženica že navsegad opotekala na trg in stala pozno v noč v kuhinji. Gorje si njej, če je hotel zapoznel šofer imeti še kaj toplega in ni bilo več ognja v peči!

Ce bi ne bilo gospoda Schützeja, bi njegova mati ne bila dobila rane od ležanja; uboga priateljica bi bila žrtvovana več kakor petični baron. Do zadnjega je Schützovka srečno minuto, ki jo je lahko ukradla nezaupanju svojega nasilnika, prebila od postelje umirajoče priateljice. Iz hvaležnosti jo je zdaj Abt obiskoval enkrat ali dvakrat na tečen, večerjal pri njej in potrežljivo poslušal tiste stare storie, ob katerih je sprejetal sivi, nagubani obraz veder sijaj. Gospod Schütz je gledal te obiske postrani, toda njegovo nabuhlo, s tolščo zalisto telo se je balo seznaniti z Abtovimi delavskimi, trdimi pestmi. Zato ni stopil v kuhinjo nikoli, če je vedel, da sedi v nji osovraženi berač.

Kakor po tajnem dogovoru sta oba moža gledala drug mimo drugega, samo petdesetletna natakarica je zaljubljeno pokazala svojo rumeno celjost, zadrževala prikupnega moža v točilnici, dokler je le mogla, ter vzduhnila za njim, ko je izginil za kuhinjskimi vrati.

"Veseli praznike!" je zakričal vsiljivi stari babnici ter v svoji naglici pozabil potrakti. Prestrašena je planila Schützovko s svoje pručke, a je potem svojemu edinemu priatelju ponudila svojo vozlasto, usahlo koščeno roko in pokimala s solzo v očes. "Lani ta dan," je zašepetal "je še živel."

Avt je molčal, sedel stari ženici nasproti za mizo, ki je bila pokrita s povočenim platom, se zazrli v vrata in bil ves v zadregi, kakor da se boji srečati z njenim pogledom. Ta glas je poznal! Takoj po pogrebu mu je kakor mrzlo bodalo seglo v sreč, da more živ človek takoj koprneče govoriti o vlažni jami, z domotožjem v glasu, kakor da ni na svetu lepšega, hrepenjanja bolj vrednega cilja na svetu. Med ženskami, ki so zjutraj, ko je šel na delo, vrele z zaskrbljenimi obrazi iz vseh hiš, so bile mnoge prav tako upognjene, oponetale so se globoko sklonjene k tloru mimo njega, kakor da imajo vse teže vrečne hrbitu, ki je padel vanje vsak nov dan kakor kamenit kvader. Schützovka si je očitala zradi gosta, češ, komaj je prišel, pa ga že spominjam smrti njegove matere. Mar je prišel, da bi si pustil od nje pokvariti bočino dobro voljo?

Stezka se je spravila na noge in prinesla iz shrambe posebno pečenko, ki jo je imela za svojega priatelja vedno pripravljeno. Urno je šepala s svojimi bolnimi nogami okrog štedilnika, naložila na ogenj in na skrivaj prisluškovala proti vratom v gostilno, zmerom v strahu, da je ne bi Schütze presenetil. Zamanji je Abt grozil, da bo res nehal zahajati sem, če ne opusti te-le otročarje s posebno pečenko, starka je samo kljubovalno odkimovala. Nekaj bleska je prišlo v njene kalne oči, če je videla, da mu večerja tekne; kakor nekoč mati, tako je s pogledom spremjal sleherni grižljaj prav do njegovih ust, on pa ji je priporovedoval, kaj je novega v svetu, prebil ji je skozi kuhinjski zid majhno lino v svet, kakor je nekoč zbabaval svojo mater, do tistega večera, ko so jo pripeljali v bolnišnico umirat.

Kaj naj bi drugega priporovedoval danes kakor o srečanju z baronom? Saj je bilo tudi Schützovki ime "Mangien" relikvija iz srečnih hamburških časov.

"Jezus vendar — gospoda barona?" — Starka je nihala svojo rumeno belo glavo — "Ježus vendar, kaj poveste?" — in vsula se je ploha spominov.

Karl Abt je pustil ženico, da je klepetala, pihal velike oblake iz svoje cigare, in bi jo bil rad še dolgo poslušal, če se ne bi bilo kartanje zunaj končalo. Gospod Schütze je bil izgubil in je hitel s togotnim godnjanjem skozi kuhinjo po denar v kaseto, ki je bila z verigo pritrjena pod njegovo posteljo. Če bi Abt še dalje ostal, bi to samo še povečalo jezo, ki se bo zaradi izgube pri kartanju že tako in tako vsula nad Schützovko; zato se je rajši poslovil in popil zunaj steklenico rdečega z zaljubljeno natakarico, da bi s plačilom omilil togo pobesne zverine. Zdaj bi bilo najpametnejše, da gre v posteljo, če se le ne bi tako zelo bal bedenja v temi.

Mrzli veter je zabadal drobne, ostre deževne kaplje v obraz, iz nog se je prelivala bolečina že v hrbitico, in vendar se Abt ni mogel odločiti, da bi šel domov, nemir ga je znova tiral nazaj pred tisto vilo. Hotel je samo mimo nje in potem spet skozi Živalski vrt k Lehrškemu kolodvoru, kajti izgovarjal se je s tem, da bo potem lažje zaspal, čim bolj se bo utrudil.

Tri okna so žarelka v veliki, črni kocki, praveli v vrtiček pred vilo sta bila temna: samo ploščica z imenom se je bleščala v svitu cestne svetilke kakor bdeče oko.

Bog bodi priča, nič posebnega ni bilo na tej hiši — in vendar Abt ni mogel nikam več odtod. Noge so mu se ukopale v tla — in ko je že kazalo, da se bo lahko prestopil, so nekje zaškrpala vrata.

Kakor bi trenil, se je Abt sklonil tako globoko k tlom, da je molela samo njegova glava čez nizki, iz opeke zgrajeni temelj vrtev ograje. Kar je videl, mu je vzel sapo. V temnem vrtu pred Brenkenovo vilo je stala ženska postava, se ozirala na vse strani, svetlo zvenec kovinasti predmet je zarožljal na kamen — potem je ženska spet smuknila v hišo in večni zapah se je zaprl.

Se dolgo je Abt čepel. Kdo je bil to? Gospa majorka? Ali smo dekla?

Kakor tat se je plazil, lezel skoraj po vseh štirih skozi vrt, tipal po vlažnem obrisuza za čevlje, ga dvignil — in našel ključ, od katerega je razločno vel sladek vonj.

Za hip je zamišljal. Noter bi šel... Kratkomodo odprl bi in šel noter!... Kdo polaga hišni ključ pred vratoma, mora biti pač pripravljen na neprijavljen obisk s ceste! Gospa majorka si ne bi upala kričati. Noter! — Taksna priložnost se ti ne ponudi vsak dan!

Toda drzna namerata je naglo izpuhtela. Strt, oslabljen od razburjenja, je Abt spustil ključ nazaj v skrivališče in se spet odtehopil.

Prav tedaj se je na drugem koncu ceste zibala redarjeva čaka mimo.

Abt se je počasi plazil za ograjo, nenadoma pa je zasišal drdrenje avtomobila, ki se je bližal in se nekje daleč ustavil. Dva moška glasova, ki ju je prekritalo nadušljivo sopiranje starega taksija. Potem je avto odpeljal nazaj. Signali s trobljo, ki so se izgubljali. Tišina.

Karl Abt je odrevnen, vse mišice so se mu napele.

Nič se ni premeknilo.

Šele ko že davno ni bilo slišati več avtomobila, so se oglasili nagli koraki, čisto bližu. Možakar se ni dal zapeljati prav do cilja.

Niti trohica presenečenja ni sprejetela potuhnjenega Abtovega telesa, s čudovitim mirom, z neke vrste zadoščenjem je ugotovil, da je nočni obiskovalec, kakor je pričakoval, mož s svetlo rumenimi kovčegi, potnik ponevezene kočije, gospod baron Mangen.

Predrzno, ne da bi se ozrla na desno ali levo, je smuknil v vrt pred vilo, se sklonil za ključem in hkrati že izginil.

"Cap!" je zmagoslavno ušlo Abtovim ustom tako glasno, da se je prestrašen ozrok načokrog. Še tega se manjka, da bi si s svojo lastno neprevidnostjo pokvaril neprizakovano sijajno, edino priložnost! Danes tiči lisjak v pasti, sam si je bil položil glavo v zanko: danes ali nikoli ga je treba zgrabit za vrat.

Najprej pa je treba odnesti pete iz bližine hiše. Za zdaj je ptiček na varnem, ni ga treba stražiti. Gospod baron se ni bil potrudil v Berlin in vtihotapl v božični noči h gospe majorki zato, da bi ji na kratko želel dober večer!

(Dalje prihodnjič.)

Ker pravite, da ste naprednjak, koliko storite za napredek?

GONJA PROTI KOMUNISTOM NA JUGU

Na jugu v državi Georgia, so oblasti nekaj izstaknile stare, zaprte zakone, ki so naperjeni proti izgradnjnikom. Južnjaške oblasti so znane po svojih zakrnjenih sodniških procesih proti črnemu vsemu, kar disi po napredku. Sedaj na podlagi nekega starega zakona zahteva smrtno obsobo za 17 komunistov, ki so obtoženi, da so širili revolucionarne aktivnosti med črnimi. Med temi sedemnajstimi, ki so postali žrtve južnjaških predsednikov, tekmo prošlih pet let, sta (na gornji sliki) tudi Ann Burlak (levo) in Mary Dalton, znani komunistki iz New Yorka, ter M. H. Powers (spodaj, levo) in Joe Carr, tudi iz New Yorka. Na isto obtožbo je bil spoznan krivim črnem Angelo Herndon in je dobil 18 let zaporne kazni, kar se smatra za maksimalno kazeno. Na jugu so črni popolnoma brezpravni in kdo se drža prihitejti jim na pomoč, ga skušajo na vse mogoče nečedne načine "iztrebiti".

USPEŠNA KONFERENCA V BRIDGEPORTU. — RAZNO

Bridgeport, O. — Zadnje čas se je že večkrat priprito, da je deževalo na dan piknika socijalističnega sestanka, ki so organizirali v temnem vrtu pred Brenkenovo vilo. To se je ponovilo tudi na zadnjem, vendar pa je dovolj zgodaj prenehalo, tako da smo imeli precej.

Tudi konference dopoldne se je udeležilo precej zastopnikov in somišljenikov. Predsedoval je s. Nace Zlemerber, zapisnik pa je vodil s. Pavlinich.

Razprave na konferenci so bile zanimive in dobre, tako tudi zaključki. Posebno razveseljivo poročilo je bilo ono, ko so zastopniki poročali, da so od zadnje konference pridobili v Prosvetno matico precej društva. Sklenjeno je bilo, da konferenci uradniki posetijo naselbino Maynard v svrhu ustavnovitev socijalističnega sestanka.

Zastopana so bile zanimalne Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na konferenci, da bi izvršili še več koristnega dela.

Zastopana so bile naselbine Power Point, Maynard, Blaine, Neffs, Powhatan Point, Piney Fork in Glencoe.

Seveda bi bili še bolj veseli, če bi bile vse te naselbine zastopane tudi na

"PROLETAREC" PRED 30. LETI

(Slediče je bilo napisano za Majski Glas. Vsled pomanjkanja prostora je bil spis odložen za priobčitev v Proletarju.)

DETROIT, Mich. — V enem svetih dopisov to leto je Frank Podliper omenil, da sem tudi jaz kumoval pri rojstvu Proletarca. Fred Petsche in jaz sta poleg "kumovanja" dobila zelo važno načelo, da Proletarca potem ko bo tiskan, tudi razpoložljeva na vse vetrove. Zaradi vseslošne nedavnosti, ki je prevladovala med našim ljudstvom, je imel Proletarec v početku prav malo "pore", toliko več pa so jo imeli izkorisčevalci in zavajalci vseh vrst.

Proletarca se je v početku urejevalo, upravljalo in razpoložljalo prav po proletarsko. Skušenji skorih nihčev imel. Izmed najbojevitijih in razumnih je bil Fred Petsche. On je bil revolucionar v pravem pomenu besede, odločen — magari z glavo skozi zid. Prav tako bojevit je bil v uniji. Dostikrat je nam pravil o dolgih stavkah v svoji stroki — po poklicu je namreč bil kleparski delavec (sheet metal worker) in kako so se tedne in tedne bili par centov priboljška.

Te stavke so v njegovo družino napravile globoko zarezo. Tisti sodruži, ki so tega bojevnika izpred 30. let poznali, mi bodo priznali to resnico.

Unija mu je delo sicer vseeno izvojevala, ampak kontraktorji so ga za "kazen" poslali kam daleč ven na zunajne posle. Na ta način so se ga iznenabili in ob enem mu gremili življenje, ker so ga trgali stran od družine in sodrogov.

V par takih slučajev sem bil tudi jaz zelo prizadet. Naloga razpoložljanja Proletarca je vsled njegove odsotnosti padla popolnoma name. Pri razpoložljjanju ene številke Proletarca se mi je pripeljalo, da sem napisal naslove pravilno, toda zavojem sem poslal v napačna mesta. Pomoči nisem imel, bil sem neškušen, vrhu tega še mlad, pa je naravno, da smo streljali "kozle".

Pred 30. leti me je brat Frank pridobil, da sem šel z zavojem prve prvomajske številke pred cerkev sv. Štefana na Lincoln in West 22nd Pl. v Chicagu. Kmalu nato je prišel predmete cerkovnik z ukazom, da naj se nemudoma poborem s trotoarjem pred cerkvijo. "Nisi me še vrgel na tla," sem mu dejal, "pa se vsled tega ne morem pobrati. In koncem konca, trotoar je vendar mestna posest! Nihče razen policeja, me nima pravice odstraniti." Cekmočer je rentačil, a storil mi ni ničesar. Odšel je v cerkev jaz pa sem čakal, da pridejo ven tisti ljudje, na katere sem se zanašal, da bodo kupili list, če ga jim ponudim. Tako se je tudi zgodilo.

Zelo pa sem se začudil, ko ta dopis, sem posegel po zavodu

pisem in "rezitov". Tako je pred mano zdaj potrdilo, ki izkazuje, da sem pred 30. leti načelil veliko število izvodov tekničnega Appeal to Reason, ki je bil tiste čase najbolj razširjen socialistični list v Združenih državah. Potrdilo je datirano z dnem 7. junija 1907. Za naročene izvode sem plačal \$7.50. To je bila posebna izdaja, ob tej priliki posvečena borbi za osvoboditev vodil Western Federation of Miners, Moyerju, Haywoodu in Pettibonu. Prejel sem par tisoč izvodov in z njimi poplavil vse seje unij v Chicagu. Rezultat je bil ugoden, kajti unije so prispevale v obrambni fond in pomagale v demonstracijah. Imenovani sodruži pa so bili po par letih prevarjanja in obravnavi oproščeni.

Se par besed glede mojega imena. Kako to, da sem postal iz Dominika Thom? Dogodilo se je to popolnoma naravno. V delavnici me niso klicali dolgo "Dominik", ampak na kratko "Dom". To pa le malo časa, kajti kdor izmed nepoznancev je začul, da me kdo kliče "Dom", me je ovgoril takoj nato s Thom. Izprevidel sem, da bo najboljše, če se me krsti znova z imenom "Thom" in to nalogu je zelo slovensko izvršil moj brat John. V ceremoniji je izvajal, da je bil sveti Tomaž svetnik in pol, ker ni hotel nikomur verovati tjavendan, ampak je verjel le temu, kar je potipal. Celo božjemu odrešeniku ni hotel verjeti, da je vstal iz groba, dokler mu ni le ta dejal, položi svoje prste v mojo rano. Vsled tega je Tomaž vedno le "neverni Tomaž". Pa mi je rekel moj brat John: Ne veruj ničesar, ako nisi v stvar preprisan in zato je pravilno, da jaz tudi otiplješ. Resnice brez resnice ni.

Simon Kavčič je s svojimi spomini zabeležil marsikaj, kar bi ostalo v naši zgodovini pozabiljeno, zato vse priznanje njegovemu spisu.

Zgodaj spomladi t. l. sem čital tudi dopis svojega nekdanjega prijatelja in se vedno zvestega sodruga Francka Podlipca iz Cicera. Videl sem ga zadnjih pred 27. leti. Navaja imena tistih, ki so po njegovem mnenju naročniki Proletarca nepravilno od početka, med njimi tudi mojega.

Thos. Petrich.

Seja strankine eksekutive

Seja eksekutivnega odbora socialistične stranke se bo vrnila v dneh 13.-14.-15. julija v Irving Plaza halli, 15th st. in Irving Place, New York City. Ta seja obeta biti važnega pomena z ozirom na notranje zadeve stranke in državnega komiteja, ker se bodo skušala izravnati konfliktna mnenja v prid pojačanja stranke in njenega dela.

Unija proti izkorisčevalcem

Centralni delavski svet v Chattanooga, Tenn., je pred kratkim napovedal boj delodajalcem, kateri bi skušali izbiti odlok zveznega sodišča v zadevi NRA, da bi reducirali mežde in podaljšali delovni čas. Unija je odločno pripravljena, da prepreči vsako takoj nakano.

Unijsko paktiranje v Mehiki

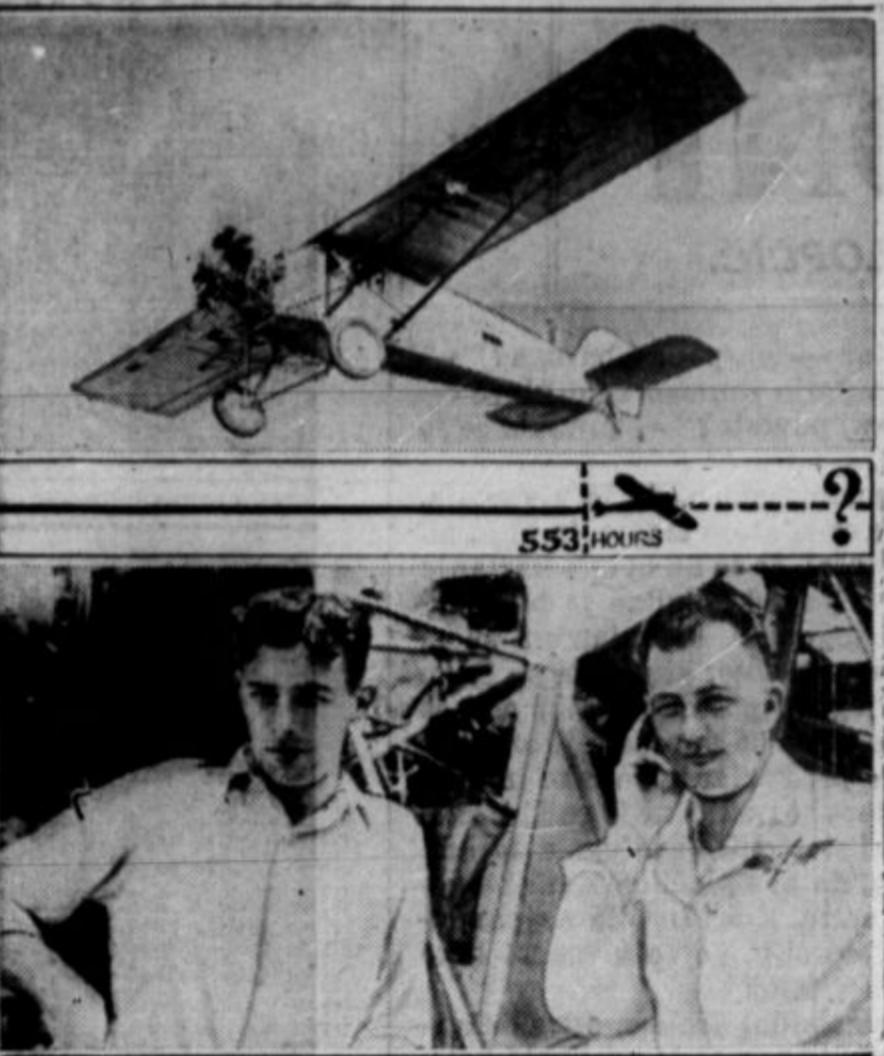
Dve glavni industrijski uniji v Mehiki sta zadnje dni podvzeli akcijo, da skleneta medsebojni pakt solidarnosti. To sta unija železničarjev in rudarska unija.

Obe skupaj štejeta nad sto tisoč članov. Kakor vse kaže, bo zadevni pakt v kratkem podpisan. Tej akciji se pripisuje velik korak naprej, ker bo združila dve najmočnejši unijski skupini v boju proti izkorisčevalcem.

Izgredi v Franciji

V Parizu in drugih večjih mestih na Francoskem se ponavljajo sporadični izgredi med komunisti in fašisti. Na 3. julija v izgredih med tema dvema ekstremoma je bilo več ranjenih in deset aretiranih, ko so komunisti v Provencu razbili fašistični shod. Drugi tak spopad je bil v predmetju Pariza. Slični spopadi se pojavljajo v Franciji že dobiti dve leti, zadnje čase pa postajajo vedno bolj ostri.

NOV REKORD V LETALSTVU

Brata Fred in Al Key, ki sta na 1. julija v Meridianu, Miss., prisila na letalom, v katerem sta krožila nad tamkajšnjim mestom nepravilno 653 ur, kar je domala mesec dni, ter s tem dosegla svetovni rekord. Izračunalo se je, če bi v tem času letela v ravni črti, bi lahko obletela dvakrat zemljo okoli ekvatorja, ali pa bi bila izvršila nič manj kot 18 obratnih poletov čez ameriški kontinent od Atlantika do Pacifika. Z novim rekordom v letalu sta pokazala žilavo vtrajnost in tehničko dovršenost ter vzdržnost motorjev.

SLAVJE 30-LETNICE PROLETARCA V MOON RUNU, PENNA.

Pittsburgh, Pa. — Ob priliku 30-letnica Proletarca se mi vračajo spomini na prošlost, ko sem prejel na ogled prvo številko tega delavskega glasnika. Majhen listič je bil to — mesecnik Proletar. Ampak je eden od najboljših, če se me krsti znova z imenom "Thom" in to nalogu je zelo slovensko izvršil moj brat John. V ceremoniji je izvajal, da je bil sveti Tomaž svetnik in pol, ker ni hotel nikomur verovati tjavendan, ampak je verjel le temu, kar je potipal. Celo božjemu odrešeniku ni hotel verjeti, da je vstal iz groba, dokler mu ni le ta dejal, položi svoje prste v mojo rano. Vsled tega je Tomaž vedno le "neverni Tomaž". Pa mi je rekel moj brat John: Ne veruj ničesar, ako nisi v stvar preprisan in zato je pravilno, da jaz tudi otiplješ. Resnice brez resnice ni.

Simon Kavčič je s svojimi spomini zabeležil marsikaj, kar bi ostalo v naši zgodovini pozabiljeno, zato vse priznanje njegovemu spisu.

Kar sem storil za list, sem izvršil z navdušenjem. H končil le, da bi dočakal tudi Proletarčeve 50-letnico, katero bo gotovo praznoval.

Thos. Petrich.

Denar in kredit v sedanji družbi

Chicago, Ill. — Če bi ljudje imeli malo več pojma o besedah "denar" in "kredit", ki igrata v sedanji kapitalistični družbi veliko vlogo, in pa tako, kako v tem času z veselja s tem dve ma je beseda "prosperitet", tedaj bi se lahko izognili mnogim likvidacijskim neprilikam in njih posledicam: bankrotu, sodniškemu postopanjemu in prodadlim obveznicam.

Kdor je sledil splošnemu gibanju v slovenski javnosti, vsaj kar se teče SNPJ, mora priznati, da ima Proletarec zelo velikih zasluge, ker je bil ves čas edini list, ki je zvesto zagovarjal njene principe in smernice.

Proletarec ima za seboj 30 let razrednega boja, izobraževalnega dela ter trajne borbe za svoj obstanek, kajti od oglasov dobi le malo ali nič.

Zadnji slovenski delavci širim tega kontinenta prirejajo proslave, da počastijo jubilej našega delavskega glasnila. V Syganu se je tako slavje vrnilo v nedeljo 30. junija, v Moon Runu se vrši 13. in 14. julija v Portmanovem grovu, kako prijaznem prostoru za slične pravice. Ker bo spored raznolikosti, se obeta velika udeležba. Mladenci Jane Fradel bo menda nastopila kot govorica. Bridgevillski Progressorji bodo naskočili moonrunskie fante za prvenstvo v mushballski igri.

Popolna razprodaja

je sedaj v teku. Deške obleke, moške in deške hlače, perilo in druge potrebščine po znižanih cenah.

20% do 50% cene

SE PRIPOROČA

John Močnik

CLEVELAND, O.

6517 ST. CLAIR AVENUE

se krči; po njih volji imamo prosperitet in krizo.

Delavci nočejo svoje mezde v obliki zveznih bondov, ker jih ne morejo rabiti za svoje vsakdanje potrebščine. Oni hočejo v zameno za svoj trud denar, ker le z gotovim denarjem si morejo kupiti svoje potrebščine. Sedaj je pa v deželi, ki steje do 130 milijonov ljudi, komaj 6 milijard dolarjev v cirkulaciji. Wall Street tudi noče, da bi vlada vojnimi veterani plačala bonus v gotovini, ker to bi pomenilo "inflacijo". Wall Street nameče ne more kontroliратi zlata, srebra in papirnatega denarja tako uspešno kot kontrolira vladne bonde in manipulira denarni trg. Najboljše bi bilo, da bi vlada natiskala, na podlagi zlate in srebrne rezerve, papirnatih denarjev in odtegnila bonde. S tem bi prihranila milijone dolarjev na obrestih, od katerih imajo edino dobiček le veliki denarni polipi. Za večjo cirkulacijo kontroliiranega denarja bi imeli koristi delavci in s tem bi seveda rastel tudi kredit. Vlada bi tudi lahko kontrolirala cene potrebščin, tako da ne bi ne upnik ne dolžnik izrabljala ter izkorisčala eden druga.

Direktorij Jugoslovanskega stavbinskega in posojilnega društva je sprejel resolucijo, da vsi člani in članice vrnejo stare certifikate s knjižicami vred, in sicer radi tega, da bo direktorij lahko izvršil nalogo in izposloval Federal Insurance za protekcijo članskih vlog do vsote \$5,000,000 pod zaščito Federal Insurance korporacije.

Joseph Steblay, tajnik.

Neprestani nalivi

Na srednjem zapadu je vso prešlo pomlad skoro nepravilno deževalo. V juniju je bilo samo devet dni lepo vreme. Prvi dnevi julija so pokazali, da ne bo mnogo boljše. Nevrhite z nalivi so na dnevnem redu.

Zemlja je preprečena z mokrototo. V mnogih krajih so farmarji vsled velikih povodnj utrpljevali ogromno škodo. V več krajih se je utrgal oblak, kar je situacijo še poslabšalo. Škoda je ogromna. Lani in predloškem velika suša, letos pa veliko preveč dežja. Sušo so pripisovali modri ljudje "božji kazni" in prorokovali so, da se bo ameriški zapad v kratkem spremeni v Saharo. Prijedali so procesije za dež, kar pa seveda ni nič pomagalo. Procesij proti dežu ne prirejajo.

AVGUST

CHICAGO, Ill. — Včeraj piknik "Save" v soboto 3. avgusta pri Keglu v Willow Springsu.

WAUKESHA, Ill. — Piknik klubu 30-letnica Proletarca pod pokroviteljstvom kluba JSZ in Konference v soboto 14. julija.

CLEVELAND, O. — Piknik kluba št. 27 in otrok v nedeljo 21. julija na Pintarjevi farmi.

BEAR CREEK-RED LODGE, Mod. Piknik kluba št. 35 JSZ, v nedeljo 21. julija v Happy Brothers Parku, Red Lodge.

SALEM, O. — Piknik v proslavi 30-letnica Proletarca kluba št. 21 JSZ v nedeljo 4. avgusta.

CHICAGO, Ill. — Izlet angleškega odseka kluba št. 1 JSZ v nedeljo 11. avgusta v Sand Dunes.

CHICAGO, Ill. — Piknik socialistične stranke v Pilzen parku v soboto 24. avgusta.

BRIDGEVILLE, PA. — Konferenca klubov JSZ in društva Pravne matice v nedeljo 25. avgusta v Društvenem domu.

SEPTEMBER.

CLEVELAND, O. — Klub št. 49 JSZ priredi slavje 30-letnica Proletarca v 25 letnico in nedeljo 29. sept.

OKTOBER.

CHICAGO, Ill. — Slavje 25-letnica JSZ v nedeljo 20. oktobra v dvorani CSPS.

NOVEMBER.

WAUKESHA, Ill. — Konferenca klubov JSZ in društva Pravne matice v nedeljo 10. novembra v Slovenskem delavskem domu.

MILWAUKEE, WIS. — V nedeljo 17. nov. prireditve zborna "Naprej" v S. T. Turn dvorani. Dramski odrek kluba št. 1 v prizori drame "Rdeči rože".

CHICAGO, Ill. — Koncert "Save" v nedeljo 24. novembra v dvorani SNPJ.

DECEMBER.

CHICAGO, Ill. — Silvestrova zavoda kluba št. 1 JSZ v torek 31. decembra v dvorani SNPJ.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS:

At 3724 W. 26th Street

1:30-3:30; 6:30-8:30 Daily

Tel. Crawford 2212

At 1858 W. Cermak Rd.

</div

IVAN VUK:

125 LETNICA POLJSKEGA GLASBENIKA VELIKANA

Bežne beleške iz raznih poljskih in nemških časopisov

Dne 22. februarja 1935. je bilo 125. ko je bil rojen poljski skladatelj Fridrik Chopin. 22. februar je dan, ki je zabeležen v zgodovini Poljske z zlatimi črkami, zakaj Chopin je bil, ki je ustvaril in dvignil Poljsko na visoko muzikalno stopnjo in katerega skladbe so še danes, po 125 letih priljubljena svinjima v ponos vseh muzikalnih ljudi.

O Chopinu, kakor o vseh talentih in genijih, se pripovedujejo razne anekdoty in zgodbice, ki zopet pričajo, da je vzpredno z genijem bil v njem nadpovprečen človek kar se tiče vsakdanjega življenja. Slika se pa ga v teh dogodbiach mnogo drugače, kakor je bil v resnic, ker si pač ljubitelji genija ne morejo predstavljati,

da bi v genijalnem človeku mogel biti tudi človek vsakdanjosti. Posebno štiri glavne točke njegovega značaja so bile posebno pomembne za njega v njegovem življenju. O teh štirih točkah pripovedujejo zelo neresnično.

Prvič, namreč, da je imel vedno srečo pri ženskah; drugič, da je bil zelo ljubezen;

tretjič, da se mu je zadnjih 10, 15 let življenja godilo izredno dobro;

četrtyč, da je svoje najbolj genjalne skladbe komponiral kar tako, igraje.

Vse te štiri govorce, kakor že rečeno, niso resnične. Poglejmo, kako je bilo v resnic:

Kar se tiče Chopinove srečе pri ženskah, se to zato kaj rado trdi, češ, tak umetnik, taka veličina, pa bi ne morele za njim lepotice? Po ljudskem pojmovanju je pojim zaljubljenosti v umetnika samoobsebi umevno dejstvo in naravnost sreča, če tak genij ustavi svoje oči na tej ali oni ženski. Pač daljni, podzavesten ostanek dob, ko je bila ženska smatranata kot izredno dario človeku. V resnic pa, kar se tiče Chopinovih ljubčenskih afer, v tem področju ni bil baš srečen. Ni bil sicer veliki poljski skladatelj brez oboževalk. O, imel jih je mnogo. Ali usoda, ali ljubezen, ki hodi vedno drugačna pota, kakor bi tisti, ki ljubi, rad, je hotela, da je bil Chopin baš pri tistih ženskah, ki jih je ljubil najbolj, doživel žalostno razočaranja. Njegova mladostna ljubezen je bila učenka muzike, Constanca Gladkowska. Ali ta ljubezen je bila zanj tako nesrečna in usodna, da je radi nje zapustil Varšavo za vselej. Njegova zaroka z neko drugo Poljakino je se po enem letu razdrila iz materijalnih razlogov. Tudi njegovo desetletno prijateljstvo s francosko romanopisateljico Georgio Sandovo, je že v začetku poznanstva bilo nekoliko skaljeno. In to se je obnavljalo v samih domačih malenkostih, dokler ni naposled prišlo do razkola, ki je imel posledice popolnega Chopinovega telesnega in duševnega zloma.

Tista hvaljena ljubeznost

je. Tako je prišlo, da se je moral veliki skladatelj, ki je Poljsko muzikalno tako visoko dvignil in katerega skladbe imajo še danes veliko vrednost, zelo ubijati in se mučiti za vsakdanji košček krahu. Poučevat je moral klavir, da se je tako vsaj za silo vzdrževal. Posebno zadnja leta njegovega življenja, ko ga je pogost nizpadal bolezni, je bil v težkih materijalnih neprilikah. Ali nad vse presečeni so bili njegovi sorodniki, ko so po njegovi smrti našli v zapuščini kuverto z 20,000 franki.

Izkazalo se je, da je skladatelj to kuverto prejel nekoč kot darilo. Ker pa je bilo darilo od nepoznanega, torej anonimno, je bil zepet preponosen, da bi ga, pa četudi v skrajni bedi, vzel. Ker ni vedel, komu bi ga naj vrnil, ga je pustil v kuverti započatenega.

Nekaj besed še o njegovem delu.

Osnovne ideje njegovih skladb so se mu v resnicu pojavljale spontano, kakor piše o tem njegova prijateljica Georgia Sandova, ki te pojave imenuje s svojo besedo "mirakulós". Ce se je v njem pojavil tak "mirakulós", je bil sicer orecev ravnodušen. Vendar miру ni našel preden ni sedel k instrumentu in tisto notranje, sti "mirakulós" obdelaval in komponiral. To mu je res šlo pravlahko. Ali vedno se je moral boriti za nekakšne, razmeroma malopomembne takte. In baš radi teh malopomembnih taktov je preseidel cele ure in se z njimi mačel cele dneve. Zaprav je v obup, lomil peresa, jokal in si pulil lase dokler naposlед, po dolgem trudu, ni našel tistih potrebnih taktov in tako končal skladbo.

"Da", je odgovoril Chopin negalantno. "Resnično, milostiva, skladba ima točno toliko taktov kolikor grizljajev sem snedel pri vaši mizi."

Neka druga odlična pariška družina, je nekoč povabila k zajtrku tudi skladatelja Chopina. Gostitelj, veselč se že v naprej muzikalnega užitka, ki ga bo nudil skladatelj, je na koncu vabila, nič hudega mislec, pripisal:

"... in ne pozabite tudi na svoj klavir!"

Na to vabilo se Chopin sploh ni odzval. Pač pa je najel postrečke ter dal prenesti svoj klavir k zajtrku tistega gostitelja.

Ni pa ga ni moglo bolj razdražiti, kakor če mu je kdo, ko je igral, gledal na prste, ali pa z nogo štel tak.

Nekoč, pri nekem dobrodeljnem koncertu v nekem uglednem pariškem salonu, je skladatelj Liszt zapazil, da je Chopin nenavadno slabe volje in je zelo nediscipliniran igral. Med odmorom je stopil k njemu in ga vprašal:

"Dragi Chopin, ali vam je morda slab?"

"Da", je odgovoril Chopin glasno, da so ga okrog vsi bližnji slišali. "Ce bi se ne zavedal, da bo tista nemuzikalna goska, ki tam tiki mojega klavirja sedi in mi neprosten udarja tak,

danes po koncertu v prid dobrodelnosti pošteno oskuljena, bi kar zdaj razbil klavir na njeni glavi."

Materijelno velikemu skladatelju tudi nikoli ni bilo dobro. Čeprav je imel mnogo prijateljev, ki so ga podpirali in ga slavili, so bile vendar njegove skladbe pri starejših glasbenikih, ki so še takrat sanjarili o italijanski muziki, malo cenjene in celo prezirane. Njegovi založniki so mu plačevali navrnost smešno nizke honorar-

Kalifornijsko vrhovno sodišče obravnava za-devo Tom Mooneyja

Tom Mooney ima baje spet "priliko" za osvoboditev. Njegov priziv je k sreči po mnogih ovinkih znova prispel na vrhovno sodišče države Kalifornije.

Na to vabilo se Chopin sploh ni odzval. Pač pa je najel postrečke ter dal prenesti svoj klavir k zajtrku tistega gostitelja.

Ni pa ga ni moglo bolj razdražiti, kakor če mu je kdo, ko je igral, gledal na prste, ali pa z nogo štel tak.

Nekoč, pri nekem dobrodeljnem koncertu v nekem uglednem pariškem salonu, je skladatelj Liszt zapazil, da je Chopin nenavadno slabe volje in je zelo nediscipliniran igral. Med odmorom je stopil k njemu in ga vprašal:

"Dragi Chopin, ali vam je morda slab?"

"Da", je odgovoril Chopin glasno, da so ga okrog vsi bližnji slišali. "Ce bi se ne zavedal, da bo tista nemuzikalna goska, ki tam tiki mojega klavirja sedi in mi neprosten udarja tak,

danes po koncertu v prid dobrodelnosti pošteno oskuljena, bi kar zdaj razbil klavir na njeni glavi."

Materijelno velikemu skladatelju tudi nikoli ni bilo dobro. Čeprav je imel mnogo prijateljev, ki so ga podpirali in ga slavili, so bile vendar njegove skladbe pri starejših glasbenikih, ki so še takrat sanjarili o italijanski muziki, malo cenjene in celo prezirane. Njegovi založniki so mu plačevali navrnost smešno nizke honorar-

(Nadaljevanje s 1. strani.)

krog 4,000. Stavkarji so odločni in stavka je zelo učinkovita, tako da je vse delo v ladjišču New York Shipbuilding Co. popolnoma ustavljen.

V mnogih novoangleških mestih je zadnje čase zastavljalo več tekstilnih delavcev.

Stavkarji zahtevajo 15% zvišanja mezdne.

3,000 tekstilnih delavcev

v sedmih tovarnah Uxbridge je šlo na stavko. Sedaj kompanija grozi, da preseli svoje tovarne na jug v Georgijo, toda stavkarjev ta grožnja prav nič ne plasi. Z uničenjem NRA so postali mnogi lastniki tovarn spet "samostojni" in skušajo uvesti v svoje tovarne "stare čase", ki so bili v veljavni pred prihodom NRA. V vseh slučajih so se delavec upri.

Pripravljena pa je, da Toma "pomilosti", kar bi pomenilo,

da bi kriča za atentat na parado "pripravljenosti" 1. 1916

ostala na njegovih ramah. Ma-

dež morilca bi mu ne bil izbrisan.

Toda Mooney noče, in za-

to tako dolgotrajen boj za nje-

go ovoboditev.

V Detroitu, Mich., se bo vrši-

la konvencija avtih delavcev.

Skljana je za 26. avgusta. To

bo tudi prva letna konvencija

avtih delavcev, ki so organizirani v "federalnih unijah".

Voditelji pričakujejo, da se na

tem zborovanju ustanovi med-

narodna unija avtih delavcev,

ki bo dobila uradno poslovničko

od Ameriške delavske feder-

acije, s čemer bi organizirani

avti delaveci prišli pod pokrov-

iteljstvo A. F. of L.

Vodstvo organizacije je po-

navadi odsev članstva. Slabo

vodstvo je posledica brezbrž-

negs, nevednega članstva.

RAZOČARANI IN VZROKI RAZOČARANJ

Imenik zastopnikov Proletarca

Kdor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarca, prodajati Am. družinski koledar brošure in knjige, naj piše upravnemu, ki bo poslalo potrebne listine in informacije. Na tu priobčene zastopnike apeliramo, naj skušajo ob vsaki ugodni priliki pridobivati naročnike temu listu. Pravzaprav je dolžnost vsega slovenskega zavednega delavca agitirati za svoje glasilo Proletar.

Ako je ime kakega zastopnika v sledenem seznamu izpuščeno, naj nam sporoči pa bomo imenik redovje popravili.

CALIFORNIA.

Fontana: Anton Blasich.

Piney Fork: Nace Zlemburger.

Powhatan Point: Anton Vehar.

San Francisco: A. Leksan.

COLORADO.

Clifton: Peter Zmerzikar.

Crested Butte: Ant. Slobodnik.

Hastings: John Zaveršnik.

Pueblo: Fr. B. Carter.

Somerset: Anton Majnik.

Walsenburg in okolica: Frank L. Tomšič.

ILLINOIS.

Chicago: Frank Zaitz, Charles Pogorelec, Anton Andres, Johnny Rak, Caroine Maeerl in Frank Bizjak.

La Salle: Frank Martinjak, Leo Zevnik, Peter Banich.

Ogleby: Anton Udovich.

So. Chicago: Max Marolt.

Springfield: Anton Per, Jos. Ovca, John Goršek.

Winden: Fr. Hiersch.

Waukegan in North Chicago: Frances Zakovásek.

INDIANA.

Indianapolis: Frank Skufca.

KANSAS.

Arma: Anton Sular.

Gross: John Šular.

West Mineral: John Marolt.

MICHIGAN.

Detroit: John Zornik, Frank Cesen, Joseph Korsich.

Trenary: Jos. Strel.

MINNESOTA.

Buhl: Max Martz.

Chisholm: Frank Kiun.

Duluth: John Kobi.

Ely: John Teran.

MONTANA.

Bearcreek: Frank Danicheck.

Butte: Frank Jenker.

East Helena: Joseph Mihelich.

Klein: Peter Yellar in John Jane.

Roundup: Frank Gruden.

Red Lodge: K. Erženčnik.

NEW JERSEY.

Elizabeth: Andrew Sprogar.

NEW MEXICO.

Raton-Sugarite: Lou's Kopra.

NO. 1452.

Published Weekly at 3639 W. 26th St.

CHICAGO, ILL., JULY 10, 1935.

VOL. XXX.

REASONING BY FALSE ANALOGY

By William M. Feigenbaum

Congressman Martin Dies of Texas, according to the Associated Press, is starting a drive for a law to deport 6,000,000 aliens in the United States "as a partial solution to the unemployment problem."

The giant intellect of the Texan delivered itself of the thought that "If there were no aliens in this country we would not have an unemployment problem."

His idea seems to be that six million aliens are holding jobs that keep six million American citizens out of jobs, and if the aliens were sent back to where they came from six million Americans would promptly get to work and the army of jobless would instantly disappear. Mr. Dies appears to believe that the aliens in the country are all mature men and working women, not one of them having wives or children dependent upon them for support. He appears to believe that there are just so many jobs in the country, and the removal of one set of job holders out of the country would automatically leave just that number of jobs open for other people, presumably citizens (and consequently voters).

He does not realize that six million workers represent probably fifteen million people; or that six million aliens cannot include more than two or two and a half million workers. He does not realize that the removal of two million, or six million, or fifteen million people from the American scene would automatically make just that much less work to be done by those who remain; for the aliens and the jobless, and even the derelicts, must somehow be fed and clothed and sheltered; whether on jobs or on relief, on the breadline or by pan-handling or in institutions, whether in comfort or in utter misery, the food and clothing and shelter are somehow found for them, and the finding of that food and clothing and shelter makes jobs for whatever workers find jobs. And with the removal of a certain number of persons—citizens, aliens, derelicts, floaters, stowaway or what have you—the

number to be taken care of decently or indecently falls by two million or six million or fifteen million, as the case may be. And with that much less work to be done the number of unemployed among those remaining in the country will automatically remain at the same proportionate level.

Of course Congressman Dies never thought of this, and of course nothing Martin Dies thinks is of the slightest importance, anyway, except that it illustrates one of the greatest failings of our "great" thinkers and statesmen. For aside from the stupidity and cruelty of the Dies proposal there is the fact that Dies (and millions of others like him) reason by the false analogy between a nation and a family, a country of vast extent with unlimited resources and a home of limited space; between problems affecting tens of millions of people, and those affecting families of four five and six people.

If this fallacy of reasoning by false analogy were confined to Martin Dies it would be as unimportant as the Texas statesman himself, but it happens to be one of the commonest failings of mankind. For hundreds of years the world was misled by the economic fallacy of mercantilism, likewise reasoning by false analogy, a fallacy that caused many wars, including the American revolution. And nations have sought to extend their borders into other lands teeming with people because of the false analogy of their countries with a family outgrowing a small home, or a growing child requiring new clothes.

Thinking straight appears to be the rarest accomplishment of those who have the fate of millions in their charge.

WEIGHED IN THE BALANCE

Never in the history of the world were there so many events of historic importance taking place as at the present time. Never was there such a large percentage of people who have no true conception of what is taking place. History is repeating itself. Nations, mighty empires, have fallen in the race for material gain, at the same time having gone pleasure mad. The aim and end sought did not constitute a valid foundation upon which to erect true civilization. No nation can endure that lacks the necessary qualities of social well-being.

Modern civilization is being weighed in the balance and found wanting just to the extent that millions of people have been victimized by the unjust, un-Christian, unholy, un-Godly, devil-spawned economic system of capitalism. On the other hand a veritable utopia lies just ahead if the people are able to comprehend it and attain it. — W. L. Baldridge.

Unite and Fight!

France, Italy and England have got together to censure Germany for breaking the provisions of the Treaty of Versailles.

Now what we need is somebody to censor them for making the treaty in the first place.

THE CAUSE OF CRIME AND WAR

The capitalist controlled press but they do not violate laws readily grasps for crime news and plays up the stories in such a manner as to get the general public interested in buying their papers. They play up divorce cases, murder stories, graft etc., without telling their readers the causes for these evil acts and what should be done to abolish them. Through bombastic propaganda they scream for a larger army and navy to back up the imperialists in their venture of exploitation abroad. But the truth about the causes for war and crime is told by The Milwaukee Leader, a Socialist daily in the following article:

"Why say crime 'and' war? Crime 'is' war against society, and war is a crime."

"The capitalist system is the cause of both crime and war."

"The population of the jails and penitentiaries consists of non-Socialists—Democrats and Republicans. Socialists, being human, have their faults and they sometimes make mistakes,

world. They come in conflict with the same sort of men from other countries. Each country has a big army and navy to back up these imperialists in their ventures. Such are the things which lead to international complications and to war. Besides, there are the money lenders, the stock gamblers and the munition manufacturers, who are always ready to lead their countries, surreptitiously and by means of lying propaganda, into war, when it suits their purposes to do so.

"By making the industries collective, Socialism will stop imperialism and remove the cause of war. Socialized nations will exchange products with one another, but there will be no occasion to enter into fierce competition for markets and investments. The purchases and sales will be made by the proper economic agencies of the nations themselves, not by private profit-lusting buccaneers."

THE SOCIALIST ROAD TO POWER

By John Powers

No honest Socialist, one who likes to deal with realities rather than with fancies and whose faith in Socialism is maintained by fervid devotion to the ideal in fair weather and in bad, will deny that the years of depression have been years of crisis for Socialism as well as for capitalism.

The Socialist and labor movements are not things apart in the world in which they function and which gave them birth. They inevitably register the effects of the vicissitudes and perturbations through which the world is passing. In some countries they have suffered severe defeats and setbacks, due to historic circumstances for which they were not responsible. In other countries they have been on the defensive. Parallel with the defeats in Germany, for which the Communists were primarily responsible insofar as the weakening of the striking power of the workers was concerned, and in Austria, where the collapse was an inevitable consequence of what happened in Germany, there have been a series of important and encouraging victories in a number of democratic countries, where Socialists are either in control of the government or play an increasingly influential part. Wherever democracy and civil rights have been preserved the Socialist and labor movements are resuming the offensive, although it would be dangerous to succumb to the illusion that the crisis confronting them is over or to ignore the fact that even greater and

more difficult tests may be awaiting them in the near future, in the event of another war.

Because of the unprecedented difficulties with which the Socialist movement throughout the world has had to cope in recent years, dilletante critics, parlor-bolshevik exhibitionists, and left wing illusionists, none of whom have to their credit an iota of concrete achievement, like to speak with derision of the alleged failures of democratic Socialism. Soviet Russia, where Stalin has emerged

The critics are welcome to their glorification of the Bonapartism in Soviet Russia. We, however, continue to point with pride and satisfaction to the accomplishments of our comrades in England, Scandinavia, Holland, Belgium, Switzerland, Czechoslovakia, France and Spain, where the Socialist continue to hold aloft the banner of democratic Socialism in the face of a reactionary tide. And our hearts respond with warmth to the heroic battle waged by the Socialist and trade unionists of Germany and Austria against the fascist oppressors of these countries. Everywhere democratic Socialism is resuming the offensive while Bonapartism is sinking deeper and deeper in the mire of its own counter-revolutionary substance.

Democratic Socialism does not build for a day. It builds consistently and persistently for immediate advance and ultimate, enduring victory.

SPOOFING THE SOCIALISTS

Quite a while ago, The Nation, which is a reputable and admirable weekly, had a write-up of the Socialists of Milwaukee. It was a caricature, prepared after consulting with the enemies of the Socialists. It completely failed to catch the spirit of what the Socialists have done and are doing here.

In its issue of June 3, The Nation contains an article about the Socialist party of the United States and its members. It also is a caricature.

A man who is caricatured in a cartoon would find it rather irksome to explain that his nose, lips, eyebrows, arms, legs, etc., do not really look like the caricature. It would be better if he could have his real picture printed.

So it is with this caricature of the Socialists. They sometimes do things which can be laughed at and distorted. So do weekly organs of opinion. No doubt both can take a joke. The smiles at the grotesque distortions having subsided, suppose a true appraisal should be attempted.

—The Milwaukee Leader.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

What was probably the best meeting ever held by our Unemployed Club was held last Friday night at the headquarters. The usual business session lasted exactly one hour and a half and then we heard two out of town speakers, one from Streator, Ill., and the other from Staunton, Ill. Both speakers presented splendid illustrations of how our present economic system works. They analyzed the reasons and explained what must be done to alter the present damnable setup. The most effective piece of propaganda, however, were the moving pictures which were shown accompanied by explanations and suitable remarks by the Educational Director of the Illinois Workers Alliance. The pictures left deep impressions on some 65 members and visitors. They showed how well rich people treat their race horses, cows, etc., contrasted with the slums and shacks in which poor people must live. They also showed the wasted energies of our present public works projects. These were actually funny, though seriously to be condemned. Six new members were initiated. Once again we call attention of our comrades of the possibilities of this unemployed group.

Socialists will not be satisfied with these inadequate laws. What we want and must have is a uniform Federal law because the situation is a national one with which the various separate states cannot cope. So the cry for insurance is slowly getting the ears of people who are out of work as well as those who still work. And we Socialists do have a certain amount of satisfaction in seeing this subject treated, even if all too lightly, in the various state legislatures.

* * *

Italy is bound to go to war. Mussolini says nothing can stop them. Maybe he is right. Why, with the half-baked politicians and statesmen running the governments of the various countries and their fears of hurting the pride of Mussolini's Italians maybe nothing much can be done. One thing is certain, however, that Mussolini would never make his warlike pronouncements were the rest of the nations agreed that Mussolini has no right to Ethiopia. If they would stand by Englands economic boycott Italy would soon cool off her uprising fever.

Reports are current that there is great unrest in Italy. Mussolini wants to outdo that with the clamor of war, gain new possessions with raw materials and levy a tax on the poor Abyssinians.

* * *

Rumblings are heard from France that the fascists are coming. Rumblings are heard in Spain that a new civil war is unavoidable. Rumblings are heard in Austria that the Hapsburgs want to return to rule the people. It's strife, — constant strife, for the workers. And a few constantly continue to feast on the work of the many. We are living in a rapid era. The workers may yet learn that they have nothing to lose in organization. That they have everything to gain.

THE FAKE OPEN SHOP

By James H. Maurer

The open shop drive, in its final analysis, means, really anarchism and chaos. Based on the philosophy of individualism, it assumes that every worker is free to compete in the same way as a combine or trust. In other words, it is based upon the idea that a worker, standing alone, has an equal opportunity to secure as good a bargain for his labor power as, for example, the United States Steel combine has for its manufactured products.

What a ridiculous absurdity to make this assumption!

Fancy the individual workmen standing at the gate of the employment office of a large corporation, with hundreds of others like him, seeking the same job, attempting to bargain for the highest wages for his labor power, and then compare his pitiful position as against the all powerful and dominating position of the United States Steel trust, the meat packing combination, the Stan-

Our Doings Here and There

Comrade Jacob Ambrozich of Moon Run, Pa., reported last week that their two day program celebrating the 30th anniversary of Proletarec has been completed. Carl Pauli from Pittsburgh will be the principal speaker. On another page of this issue is an ad giving the full details about the program. It will be held at Portman's Grove Saturday and Sunday, July 13 and 14.

The next affair of Branch No. 1 JSF is that of singing society "Sava." A Moonlight Picnic at Kegel's Grove will be held on Saturday, August 3. The songsters will be out to entertain their friends and sympathizers with songs, good dance music and refreshments. Plan to be there with your friends. The admission tickets are only 25¢.

In Cleveland a joint picnic will be sponsored Sunday, July 21, at Pinatar's farm by Branch No. 27 JSF, its English section and singing society Zarja. A cordial invitation is extended to all friends and sympathizers.

The first picnic of Branch No. 35, JSF, in Bearcreek-Red Lodge, Mont., will be held Sunday, July 21, at the Happy Brothers-Park. The comrades plan to make a big day of it and expect a large crowd from nearby towns. The principal speaker will be Comrade James D. Graham, a member of the national executive committee of the Socialist Party.

From Waukegan Comrade John Zavoksek reported that the JSF conference of this district will be held early in November. They plan to sponsor a program celebrating the 25th anniversary of the JSF. His letter also contained a \$25 check for the United Socialist Drive which was forwarded to the national office.

Hoopes Voted Ablest Member of Legislature

An almost unanimous verdict that the Socialist Party furnished the outstanding leader and the ablest legislator in the 1935 session, now coming to a close, was shown by a pool of the correspondents reporting on legislative doings.

Twenty-eight newsmen considered their job incomplete without informing the Pennsylvania reading public of their collective opinion of the men they regarded the ablest, or the most industrious, funniest, handsomest and the one they would most like to see stay at home.

Darlington Hoopes, Reading Socialist, was voted the "ablest all-around man among the 250 legislators in the House."

Hoopes, informed of the distinction conferred upon him, said, "the compliment really belongs to my party."

By Frances Perkins, United States secretary of labor, has stated that "a study made after the strike in the onion fields in Ohio showed 18 per cent of the workers were under the age of 16, and 10 per cent under 14. In some factories a large proportion of labor supply is made up of children under 16 years of age."